

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 7171/2022
15.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Станко Грујичић, адвокат из ..., против тужених „Project One“ д.о.о. Београд, чији је пуномоћник Горан Лојпур, адвокат из ... и „Addiko bank“ а.д. Београд, чији је пуномоћник Војин Јовановић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4139/21 од 07.02.2022. године, у седници већа одржаној дана 15.03.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4139/21 од 07.02.2022. године, става првог изреке у делу у коме је потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 2342/20 од 05.04.2021. године у ставу другом и четвртном изреке у односу на тужену „Addiko bank“ а.д.

ОДБАЦУЈЕ СЕ ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4139/21 од 07.02.2022. године, става првог изреке у делу у коме је потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 2342/20 од 05.04.2021. године у ставу првом изреке.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 2342/20 од 05.04.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени „Project One“ д.о.о. Београд да тужиоцу исплати износ од 1.139.960,34 динара са законском затезном каматом почев од 14.08.2019. године па до исплате, као неоснован. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена „Addiko bank“ а.д. Београд да тужиоцу исплати износ од 8.059.196,66 динара са законском затезном каматом почев од 14.08.2019. године па до коначне исплате, као неоснован. Ставом трећим изреке, одбијен је приговор ради пребијања тужене „Addiko bank“ а.д. Београд којим је тражено да се утврди да постоји потраживање тужене „Addiko bank“ а.д. Београд према тужиоцу АА у износу од 8.059.196,66 динара са законском затезном каматом која тече на овај износ почев од 14.08.2019. године па до коначне исплате и да се врши пребијање потраживања тужиоца према туженој „Addiko bank“ а.д. Београд у износу од 8.059.196,66 динара на дан 14.08.2019. године, са потраживањем друготужене у износу од 8.059.196,66 динара на дан 14.08.2019. године, као неоснован. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац

да туженом „Project One“ д.о.о. Београд на име трошкова парничног поступка исплати износ од 30.000,00 динара, а туженој „Addiko bank“ а.д. Београд износ од 61.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4139/21 од 07.02.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставу првом, другом и четвртном изреке. Ставом другим изреке, одбачена је жалба тужиоца изјављена против одлуке садржане у ставу трећем изреке првостепене пресуде, као недозвољена. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио жалбу због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду сходно одредби члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20) па је нашао да ревизија тужиоца у односу на тужену „Addiko bank“ а.д. Београд није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, „Нуро Алпе Адриа банк“ а.д. Београд је са ББ, корисником кредита, закључила уговор о наменском кредиту са депозитом број ... дана 28.05.2004. године, по ком уговору су солидарни јемци ВВ, предузеће „Милошчић“ д.о.о., Трговинска радња „2М-Босић“ и радња „Милошчић“, сви из Ниша. Овим уговором банка је ставила на располагање кориснику кредита дугорочни динарски кредит са валутном клаузулом у износу од 900.000 евра у динарској противвредности са доспећем последњег ануитета за наплату 31.05.2009. године. У циљу обезбеђења потпуне отплате главнице, камате и осталих трошкова кредита, корисник кредита се обавезао да пре коришћења кредита са банком, као повериоцем, пред надлежним судом закључи на записник споразум о обезбеђењу новчаног потраживања повериоца ради заснивања заложног права – хипотеке првог реда у корист банке, на непокретностима: згради број 73/2 са једним спратом, без земљишта у улици ... на кат.парцели .. КО Ниш и на пословном простору у згради број ..., без земљишта у улици ..., на кат.парцели .. КО Ниш. Солидарни јемци својим потписом на уговору, јемче банци, целокупном својом имовином, да ће корисник кредита уредно, благовремено и у потпуности измиривати своје обавезе, као и да ће на први позив банке у потпуности измирити све доспеле обавезе које корисник кредита има према банци у свему према одредбама уговора о кредиту.

Извршни поверилац „Нуро Алпе Адриа банк“ а.д. Београд је 22.10.2010. године поднео предлог за извршење на основу Споразума о обезбеђењу новчаног потраживања Ив 4858/2007 од 13.12.2007. године, закљученог између „Нуро Алпе Адриа банк“, као извршног повериоца, ПД „Милошчић“ као дужника и ББ као заложног дужника, у циљу обезбеђења по уговору о дугорочном кредиту .. од 12.12.2007. године, којим су се странке сагласиле да се заснује заложно право-хипотеку на непокретностима заложног дужника и то на згради број 73/2 без земљишта у улици ... и

на пословној просторији у згради број .., без земљишта у улици ..., ради наплате потраживања од CHF 310.337,86 у динарској противредности, продајом и намирењем извршног повериоца из износа добијеног продајом, а предлог је усвојен решењем о извршењу Основног суда у Нишу ЗИ бр. 24474/10 од 29.10.2010. године. Дана 27.02.2019. године „Addiko bank“ а.д. Београд је као заложни поверилац обавестила јавног извршитеља Миљана Трајковића да и даље има потраживање према извршном дужнику ББ по основу Уговора о кредиту ... од 28.05.2004. године, да потраживање није измирено и да на дан 27.02.2019. године износи 15.623.471,67 динара, без обрачунате законске камате. Јавни извршитељ Миљан Трајковић је 24.04.2019. године донео закључак којим се предаје купцу, имаоцу права прече куповине ВВ непокретност која је у јавним књигама уписана као својина извршног дужника ББ и ВВ са уделом од по $\frac{1}{2}$ и то породична стамбена зграда у улици ... за цену у износу од 4.753.728,00 динара, док је закључком истог извршитеља од 25.04.2019. године предато купцу ГГ непокретност која је у својини извршног дужника ББ и ВВ са уделом од по $\frac{1}{2}$ и то зграда трговине у улици ... број .. у Нишу за цену од 13.644.586,20 динара. Закључком јавног извршитеља Миљана Трајковића од 14.08.2019. године, одређено је намирење потраживање заложног повериоца „Addiko bank“ а.д. Београд које има према извршном дужнику ББ по основу Уговора о наменском кредиту број .. од 28.05.2004. године у износу од 16.118.393,32 динара и делимично намирење потраживања извршног повериоца „Project One“ д.о.о. Београд које има према извршном дужнику, у предмету који се пред Јавним извршитељем води под пословним бројем ИИ-А 3371/16 на основу решења о извршењу Основног суда у Нишу ЗИ бр. 24474/10 од 29.10.2010. године у износу од 2.279.920,68 динара.

Пресудом Основног суда у Нишу П 5043/14 од 15.06.2015. године усвојен је тужбени захтев тужиље ВВ и утврђено да није дозвољено извршење јавном продајом $\frac{1}{2}$ зграде број 73/2, без земљишта на кат.парцели .. КО Ниш и на пословној просторији зграде број .., без земљишта на парцели .. КО Ниш, која се спроводи у извршном поступку 24474/10 од 29.10.2010. године, што су тужени ББ и „Нуро Алре Адриа bank“ а.д. Београд дужни да признају. Наведена пресуда је потврђена пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 1744/15 од 02.12.2015. године. Након што је Уставни суд одлуком Уж 72/17 од 25.04.2019. године, поништио пресуду Рев 386/16 од 25.05.2016. године, којом су преиначене претходне одлуке, Врховни касациони суд је пресудом Рев1 10/2019 од 25.12.2019 године одбио ревизију тужене изјављену против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1744/15 од 02.12.2015. године.

ВВ је 20.06.2020. године закључила са АА, овде тужиоцем уговор о уступању потраживања којим су констатовали да уступилац има новчано потраживање према дужнику – Привредном друштву „Project One“ д.о.о. Београд, а на основу пресуде Основног суда у Нишу П 5043/14 од 15.06.2015. године, а 07.09.2020. године анекс уговора о уступању са констатацијом да уступилац има новчано потраживање према дужницима и то Привредном друштву „Project One“ д.о.о. Београд у износу од 1.139.960,34 динара и према дужнику „Addiko bank“ а.д. Београд у износу од 8.059.196,66 динара са каматом од 14.08.2019. године па до коначне исплате.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, нижестепени судови су на основу члана 436., 438., 1004. став 3. Закона о облигационим односима и члана 2. и 6. став 2. Закона о хипотеци, одбили тужбени захтев да се обавезе тужена „Addiko bank“ а.д. Београд да тужиоцу исплати износ од 8.059.196,66 динара, а истовремено одбијен и приговор ради пребијања јер је одбијен тужбени захтев. Потраживање тужене „Addiko bank“ а.д., по основу уговора о кредиту .. дана 28.05.2004. године, није измирено, а

непокретности које представљају обезбеђење наплате потраживања, продате су од стране јавног извршитеља ради намирења потраживања банке као хипотекарног повериоца првог реда. Како је ВВ приликом закључења уговора била солидарни јемац налазе да постоји њена обавеза према повериоцу у смислу наведених одредаба закона. Пресудом П 5043/14 од 15.06.2015. године само је утврђена недозвољеност извршења јавном продајом непокретности, које извршење је покренуто у циљу обезбеђења потраживања по кредиту .. од 12.12.2007. године, из којих разлога ВВ није могла да уступи потраживање тужиоцу АА јер потраживање није ни постојало по пресуди, док је анекс уговора о уступању потраживања од 07.09.2020. године, закључен у циљу избегавања испуњења обавеза према банци, након сазнања да је извршено намирење потраживања које је банка имала према извршном дужнику ББ. ВВ, као уступилац потраживања, није поступила ни у складу са одредбом члана 438. Закона о облигационим односима јер дужнике није обавестила о извршеном уступању потраживања, а такав уговор се односи и на дужнике.

Правилно је побијаном одлуком примењено материјално право када је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужена „Addiko bank“ а.д. Београд да тужиоцу исплати износ од 8.059.196,66 динара.

Одредбом члана 2. Закона о хипотеци („Службени гласник РС 114/05) прописано је да је хипотека заложно право на непокретности, која овлашћује повериоца да ако дужник не исплати дуг о доспелости захтева наплату потраживања обезбеђеног хипотеком из вредности непокретности, пре обичних поверилаца и пре доцнијих хипотекарних поверилаца, без обзира у чијој својини се непокретност налази, а чланом 6. став 2. истог закона да се хипотека на непокретним стварима у заједничкој својини заснива само на целој непокретној ствари и уз сагласност свих заједничара.

Одредбом члана 1004. став 3. ЗОО, прописано је да ако се јемац обавезао, као јемац платац, одговара повериоцу као главни дужник за целу обавезу и поверилац може захтевати њено испуњење било од главног дужника било од јемца или од обојице у исто време (солидарно јемство).

Тужилац потражује од тужене банке новчани износ на основу тога што је пресудом П 5043/14 од 15.06.2015. године усвојен захтев ВВ и утврђено да није дозвољено извршење јавном продајом ½ зграде на кат.парцели .. КО Ниш и пословног простора кат. парцели .. КО Ниш одређено решењем о извршењу ЗИ 24474/10 од 29.10.2010. године, те да не постоји правни основ тужене банке за пријем ½ од износа примљених по закључку јавног извршитеља.

Предмет извршног поступка ЗИ 24474/10 од 29.10.2010. је било спровођење извршења на основу Споразума о обезбеђењу новчаног потраживања Ив 4858/2007 од 13.12.2007. године, а у погледу дуга по Уговору о дугорочном кредиту број .. од 12.12.2007. године. Недопустивост извршења јавном продајом непокретности по пресуди П 5043/14 утврђена је у вези са овим уговором од 12.12.2007. године.

На основу уговора о наменском кредиту са депозитом број .. од 28.05.2004. године, успостављена је хипотека првог реда у корист „Нуро Алре Адриа банк“ а.д. као даваоца кредита. У овом уговору ВВ је била солидарни јемац, који облик јемства је прописан одредбом члана 1004. став 3. Закона о облигационим односима којим је предвиђено да солидарни јемац одговара повериоцу на исти начин и под истим условима као што одговара и главни дужник. У поступку спровођења извршења

тужена банка је као хипотекарни поверилац првог реда намирила дуг по уговору од 28.05.2004. године. Намирењем потраживања тужене „Addiko bank“ као хипотекарног повериоца првог реда по уговору .. за доспели дуг у поступку извршења ЗИ 24474/10 и код тога да питање правне ваљаности ове хипотеке првог реда није доведено у питање, не следи обавеза хипотекарног повериоца да врати наплаћени износ. Тужена банка се није неосновано обогатила и примила је исплату дуга по уговору из 2004. године. Стога, позивање у ревизији на пресуду П 5043/14 за недопустивост извршења и ток наведене парнице не доводи у питање правилност примене материјалног права у односу на основ по коме је банка као хипотекарни поверилац примила новчани износ, као ни наводима о незаконитој продаји имовине ВВ у извршном поступку и указивање на постојање неправилног рада у поступку извршења, јер евентуалне неправилности у овом поступку извршења се не могу ставити на терет туженој која је намирила своје потраживање.

Из изнетих разлога, а на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије против побијане пресуде у преосталом делу, у смислу члана 410. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиоца у овом делу није дозвољена.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима, за коју вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба у овој парници поднета је 06.10.2020. године, а вредност побијаног дела у односу на туженог „Project One“ д.о.о. Београд износи 1.139.960,34 динара, што износи 9.701 евра.

Како вредност предмета спора у овом делу не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, ревизија тужиоца у овом делу није дозвољена.

На основу члана 413. Закона о парничном поступку, одбачена је ревизија у овом делу као недозвољена и одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**